



**Ter bespreking en ter kennisneming voor de  
commissievergadering van 14 september 2017**

Portefeuille

**19/15/28/43**

Agendapunt

**19**

Datum besluit B&W

**18 juli 2017**

---

**Onderwerp**

Doorontwikkeling SamenDOEN

---

**De commissie wordt gevraagd kennis te nemen van**

Het besluit van het college van B&W tot:

1. de doorontwikkeling van Samen DOEN waarbij maatschappelijke partners vanaf 1 januari 2019 de aanpak multiproblematiek in opdracht van de gemeente uitvoeren, en dit doen in aansluiting met de (jeugd)hulp en ondersteuning zoals die geboden wordt via de Ouder- en Kindteams, wijkzorgnetwerken en activeringsteams.
2. de opdracht aan de directeur OJZ om in het najaar 2017 te komen met een uitwerking van de opdrachtverlening vanuit de gemeente voor de multiprobleemaanpak vanaf 1 januari 2019 aan maatschappelijke partners. Waarbij ook vorm wordt gegeven aan de eigen gemeentelijke doorontwikkeling zoals wonen, inkomen en schulden, omdat problemen op deze gebieden vaak onderdeel zijn van de multiproblematiek in een huishouden.
3. het in de begroting 2018 eenmalig ramen van het bedrag van € 2,4 miljoen voor het programma Samen DOEN, deze budgettaire neutrale mutatie ten laste te brengen van de vrijgevallen middelen van het noodfonds Werk, Zorg en Jeugdhulp 2018 voor de portefeuille Zorg (programma 6.3) en deze bij de Begroting 2018 te verwerken.
4. Kennisnemen van de rapporten 'Verbinden met focus' van het bureau Radar en 'SOHOS/020' van het Instituut voor Publieke Waarden (IPW). De inhoud van deze rapporten is besproken met maatschappelijke partners en betrokken bij het opstellen van het B&W besluit

---

**Wettelijke grondslag**

Gemeentewet, artikel 60, lid 1, sub c

---

**Bestuurlijke achtergrond**

In het coalitieakkoord "Amsterdam is van iedereen 2014-2018" is de opdracht geformuleerd om te onderzoeken of de Wijkzorgteams, Ouder- en Kindteams en Samen Doen teams verder kunnen worden samengevoegd.

Onder bestuurlijke vaststelling van de "Ontwikkelopgave Samen DOEN 2016" (5 januari 2016) is tevens besloten om een voorstel te doen over de toekomst van Samen DOEN. Ten behoeve van dit voorstel is onderzoeksbureau Radar gevraagd hier een advies over uit te brengen. Parallel hieraan liep een evaluatie naar de wijkteams in Amsterdam, uitgevoerd door OIS. In de bestuurlijke reactie op de evaluatie heeft het college opdracht gegeven tot het voorbereiden van een agenda voor de doorontwikkeling van het sociaal domein ten behoeve van de volgende bestuursperiode (2018 – 2022). Onderdeel van deze opdracht is het analyseren van de wijze waarop het sociaal domein na de transitie is georganiseerd en hoe we die vanuit de gemeente aansturen. Waar doen zich nog mogelijkheden voor

---

vereenvoudiging voor?

Bestuurlijke besluiten Samen DOEN:

- *'Toekomst van de wijkteams in Amsterdam'* en *'Samen DOEN in de buurt 2015'* (B&W d.d. 4 november 2014 en raad d.d. 18 december 2014).
- Kennis nemen van de bestuurlijke reactie op de evaluatie Samen DOEN, getiteld 'Gebundelde krachten' en kennis nemen van de Voortgangsrapportage Samen DOEN 2014, college van burgemeester en wethouders, 17 maart 2015.
- Ontwikkelopgave Samen DOEN 2016, college van burgemeester en wethouders, 5 januari 2016.
- Bestuurlijke reactie en evaluatie samenwerking wijkteams sociaal domein gemeente Amsterdam 2016, college van burgemeester en wethouders, 31 januari 2017.

Er is sprake van een wederzijdse afhankelijkheid tussen de 'doorontwikkeling Samen DOEN', het Programma Huisvesting Kwetsbare Groepen en de Doorontwikkeling Huisvesting Kwetsbare Groepen. In nauwe samenwerking wordt gewerkt aan een integrale aanpak op het gebied van zorg en ondersteuning, wonen, inkomen en schulden.

#### **Ad 1. Doorontwikkelen Samen DOEN: opdracht vanaf 1 januari 2019**

Het college van burgemeester en wethouders kiest ervoor om de opdracht voor de uitvoering van de aanpak multiproblematiek per 1 januari 2019 over te dragen aan maatschappelijke partners. De gemeente is opdrachtgever en stelt de kaders vast, de uitvoering wordt overgelaten aan maatschappelijke partners. Dit leidt tot verbeterde zorg en ondersteuning aan Amsterdammers met multiproblematiek en vereenvoudiging in het sociaal domein, waardoor aanbieders ondersteuning en zorg efficiënter kunnen leveren.

Met Samen DOEN heeft de gemeente in de afgelopen jaren vorm gegeven aan de verantwoordelijkheid die zij heeft ten aanzien van de meest kwetsbare huishoudens in de stad die veelal te maken hebben met problemen op verschillende leefdoelgebieden: opvoeding, wonen, inkomen, participatie, financiën, gezondheid enzovoort. Om deze huishoudens goed te ondersteunen is er samenhangende, eenduidige, domeinoverstijgende en deskundige ondersteuning en zorg nodig. Deze aanpak multiproblematiek heet Samen DOEN, het is een algemene tweedelijns voorziening en niet algemeen toegankelijk voor Amsterdammers zoals de andere wijkteams. In de aanpak van Samen DOEN zijn maatschappelijke doelstellingen zoals participatie en passende zorg & ondersteuning en het zorg dragen voor veiligheid, geïntegreerd in de werkwijze.

De afgelopen twee jaar heeft Amsterdam samen met haar maatschappelijke partners de hervorming stevig neergezet. De landing van de decentralisaties van de Participatiewet, Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet vanaf januari 2015 is door voor Amsterdam, aanbieders en (kwetsbare) Amsterdammers relatief rustig geweest. De verschillende wijkteams hebben zich gericht op het realiseren van zorg- en ondersteuningscontinuïteit voor Amsterdammers en het realiseren van een andere, meer integrale werkwijze. Door het anders organiseren en werken zijn belangrijke stappen gezet in de vormgeving van een nieuw Amsterdams zorg- en participatiestelsel voor volwassenen en jeugdigen.

De gemeente kent momenteel verschillende aansturingen binnen het sociaal domein in het algemeen, en de jeugd- en Wmo-ondersteuning in het bijzonder. De specialistische jeugdhulp en Wmo-voorzieningen worden geleverd en uitgevoerd door maatschappelijke partners. De gemeente is opdrachtgever. Voor de Ouder- en Kindteams is voor de transitiejaren voor een constructie gekozen waarin gemeente en maatschappelijk partners samen sturen in een Joint Venture. De gezamenlijke sturing zit op de programmadirectie, binnen de Ouder- en Kindteams zijn enkel professionals actief. Samen DOEN kent sinds de start in 2010 een gemeentelijke uitvoering. Het programmamanagement, de teamleiders die functioneel leiding geven aan professionals in de teams en de teamassistenten zijn voor het overgrote deel in gemeentelijke dienst. De teamleden worden op basis van inkoop en subsidieafspraken door de maatschappelijke partners (jeugd- en volwassenenzorg) geleverd.

In de nieuwe situatie vanaf 1 januari 2019 wordt de opdracht voor de uitvoering van de aanpak multiproblematiek neergelegd bij maatschappelijke partners. Dat gebeurt op soortgelijke manier als de opdracht aan de allianties Wijkzorg. De gemeente vraagt hier een samenwerking van aanbieders een plan te maken voor het uitvoeren van een aantal taken ten gunste van het hele wijkzorgnetwerk. Het gaat in dit geval om:

- het borgen van een goede en eenduidige toegang,
- het op peil houden van de deskundigheid in het netwerk, en
- het zorgen dat professionals die vastlopen in een ondersteuningsvraag dit kunnen voorleggen aan collega's.

Voor de aanpak van multiproblematiek zal de opdracht aan maatschappelijke partners anders luiden en ook uitgebreider. De aandacht voor kinderen in huishoudens moet geborgd zijn; professionals moeten de ruimte hebben om te doen wat nodig is.

Door op dezelfde manier afspraken te maken wordt de eenvoud van bevorderd van het Amsterdamse stelsel van zorg en jeugdhulp. Alle maatschappelijke partners die meedoen in Samen DOEN hebben namelijk ook een opdracht in wijkzorg of in de Ouder- en Kindteams.

Door de decentralisaties en de ontwikkeling van de wijkteams en het steviger positioneren van Wijkzorg door de alliantievorming in 2017, biedt kansen om de multidisciplinaire zorg en ondersteuning voor multiprobleem huishoudens onder een gezamenlijk sturing te brengen: De gemeente is opdrachtgever en stelt de kaders vast binnen haar taken onder de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ontwikkeling en de Participatiewet. De uitvoering wordt overgelaten aan maatschappelijke partners. Dit leidt tot een vereenvoudiging in het sociaal domein. Zo kent de gemeente ook een eigen opgave tot doorontwikkeling. Bijvoorbeeld ten aanzien tot verbeteringen rond schuldhulpverlening en inkomensondersteuning. De gemeente wil stappen zetten in het verbeteren van de gemeentelijke dienstverlening en de wijkteams daarbij op maat ondersteunen.

De voorbereiding op dit B&W besluit is in nauwe samenwerking gedaan met de maatschappelijke partners die aan de Samen DOEN-teams professionals leveren. Zij

---

geven aan dat zij de opdracht willen krijgen om Samen DOEN vanaf 1 januari 2019 te organiseren. Gezien de complexiteit van de vraagstukken stellen zij voor dit in een samenwerking van partners uit te voeren. Zij willen graag de naam Samen DOEN handhaven.

Met dit besluit wordt een stap genomen in lijn met de bestuurlijke reactie op de evaluatie van de wijkteams in Amsterdam. In de reactie is de opdracht is gegeven om te komen tot het voorbereiden van een agenda voor de doorontwikkeling van het sociaal domein. Het komen tot mogelijke vereenvoudigingen in het sociaal domein is onderdeel hiervan. Door het eenvoudiger inrichten van het Amsterdamse stelsel van zorg en jeugdhulp maken we het voor professionals in de wijkteams makkelijker samen te werken. Hierdoor zal de zorg- en ondersteuning van Amsterdammers verbeteren, ook als zij te maken met problemen op meerdere levensgebieden.

## **Ad 2. Besluitvorming opdrachtverlening Samen DOEN: najaar 2017**

Samen met maatschappelijke partners wordt verkend hoe de opdracht aanpak multiproblematiek er vanaf 1 januari 2019 eruit ziet. Vast staat dat het een ontwikkelopgave is. Omdat de wijkteams nog in ontwikkeling zijn kan de definitieve positionering en opdracht van de multiprobeemaanpak in Amsterdam nog niet worden opgesteld. Maatschappelijk partners die actief zijn in wijkzorg, maar ook de professionals van de Ouder- en Kindteams geven aan dat zij stap voor stap beter toegerust zijn om complexere ondersteuningsvragen te beantwoorden. Ze geven aan dat daarbij vooral de samenwerking met andere professionals buiten de eigen organisatie het verschil maakt. De verwachting is dat als de samenwerking in het wijkzorgnetwerk en tussen de wijkteams verder verstevigd wordt, het aantal huishoudens afneemt dat een beroep doet op de multiprobleemaanpak zoals nu ontwikkeld is in Samen DOEN. Om met zekerheid te zeggen dat deze ontwikkeling zich voortzet, en op welke snelheid, is tijd nodig. Naar verwachting is hier nog twee á drie jaar voor nodig. De opdracht aan maatschappelijke partners zal daarom de ruimte moeten bieden om mee te ontwikkelen met de wijkteams.

Bij het verstrekken van een opdracht heeft de gemeente de keuze tussen inkoop of subsidie. Samen met de rve Subsidie en Inkoop Sociaal (SIS) zal een verkenning plaatsvinden naar welke vorm het meest geëigend is. En of er wellicht een fasering wenselijk is. Een deel van de huidige Samen DOEN partners ontvangt nu subsidie (de organisaties voor maatschappelijke dienstverlening en MEE Amsterdam en Zaan), voor de overige partijen zijn de afspraken via inkoop gemaakt.

Uit onder meer SOHOS/020 (zie Ad 4.) komt duidelijk het beeld naar voren dat voor een effectieve aanpak van multiproblematiek de domeinen wonen, inkomen en schulden belangrijk zijn. De basis van bestaanszekerheid bestaat uit een dak boven je hoofd en te eten hebben. Voorzieningen voor die twee behoeftes hebben we in Nederland afzonderlijk van elkaar georganiseerd. Er zijn twee knelpunten: ten eerste op financieel vlak (voor zover nodig voor de aanschaf van voedsel en het betalen van de huur), en ten tweede knelpunten op het gebied van wonen. Het valt op dat hulpbehoevende Amsterdammers regelmatig onbedoeld tussen wal en schip vallen. De gemeente is aan zet om de beslisbevoegdheid die zij op deze domeinen heeft integraal te organiseren zodat professionals de wijkteams waaronder Samen DOEN voor hun cliënten sneller en eenvoudiger een passende oplossingen kunnen

---

aanbieden.

Het knelpunt wonen wordt opgepakt in het Programma Huisvesting Kwetsbare Groepen en de doorontwikkeling huisvesting kwetsbare groepen. In het Programma Huisvesting Kwetsbare Groepen wordt vanuit het actiespoor 'Werkprocessen verbeteren en vernieuwen' gewerkt aan de herijking van het uitstroomproces, waarmee de toegang tot wonen wordt vereenvoudigd, zodat er o.a. meer transparantie ontstaat voor cliënten en einde wordt gemaakt aan de veelheid van routes om aan een woning te komen.

De doelstelling van het sociaal domein om preventief en integraal te kunnen handelen, in combinatie met de krappe Amsterdamse woningmarkt stelt ons echter ons voor nieuwe opgaven. De aanpak van dit urgente vraagstuk kan niet wachten tot de afronding van het huidige programma Huisvesting Kwetsbare Groepen. Daarom wordt vanuit de 'doorontwikkeling Huisvesting Kwetsbare Groepen' gewerkt aan het in kaart brengen van deze problematiek en maatregelen om eerder en preventief in te kunnen grijpen.

De opdracht Samen DOEN aan maatschappelijke partners per 1 januari 2019 kent veel uitwerkingpunten. Een aantal punten (niet uitputtend) die terugkomen in de verdere uitwerking:

- besluit over inkoopopdracht of subsidie;
- financiële afspraak;
- formulering (ontwikkel)opdracht Samen DOEN;
- afspraken over registratie en verantwoording;
- mandaat Samen DOEN generalisten door college B&W;
- borgen van een consistent beleid bescherming persoonsgegevens;
- klachtenafhandeling;
- communicatie;
- afbouw gemeentelijk programmaorganisatie;
- risicoanalyse en beheersmaatregelen.
- aansluiten op inkomen, wonen en schulden

Bij het doorontwikkelen van de Samen DOEN teams moet rekening gehouden worden met de volgende collegevoordrachten van 12 juli 2016 : "Vaststellen opdracht en uitgangspunten Amsterdamse beleid Bescherming Persoonsgegevens" en "Jeugdimplementatieplan Privacy".

Beide voordrachten kwamen uit na een privacyschouw in het Jeugddomein, een rapport van de ACAM, de verschijning van het rapport van de Rekenkamer getiteld: "Privacy voor burgers" van 29 januari 2016 en de verschijning van het rapport van de Autoriteit Persoonsgegevens getiteld: "De rol van toestemming in het sociaal domein" van april 2016.

### **Ad 3. Financiering programma Samen DOEN in 2018**

De overgang van een gemeentelijke uitvoering naar een opdracht aan maatschappelijke partners vraagt voorbereidingstijd. Dit betekent dat het gemeentelijke programma Samen DOEN in 2018 wordt gecontinueerd.

Het bedrag € 2.4 miljoen is als volgt berekend. De begrote kosten 2017 Samen DOEN zijn € 4.8 miljoen, naar verwachting zijn deze in 2018 even hoog. Vanuit de programma's zorg, jeugd en participatie is meerjarig incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het programma Samen DOEN, in het totaal € 2.4 miljoen (inclusief kostenverdeelstaat € 0,3 miljoen). Dit bedrag is ook beschikbaar in 2018. Daarmee resteert er een tekort in 2018 van € 4.8 miljoen - € 2.4 miljoen = € 2.4 miljoen.

Voorgesteld wordt om in de begroting 2018 eenmalig van het bedrag van € 2,4 miljoen te ramen voor het programma Samen DOEN, deze budgettaire neutrale mutatie ten laste te brengen van de vrijgevallen middelen van het noodfonds Werk, Zorg en Jeugdhulp 2018 voor de portefeuille Zorg (programma 6.3) en deze bij de Begroting 2018 te verwerken.

Hiermee wordt een aanpassing gedaan vrijgevallen fondsmiddelen voor de portefeuille zorg. Middels het raadsbesluit *Instemmen met de uitwerking van de bestedingsvoorstellen van het coalitieakkoord "Amsterdam blijft van iedereen"* voor wat betreft de portefeuille Zorg op 1 juni 2016 (nr. 457.16). In dit besluit was 45% van de beschikbare middelen (€ 22,5 miljoen) verdeeld naar het begrotingsprogramma 6.3. het bedrag is onder meer begroot voor extra inzet op intensieve ambulante trajecten om de doorstroom te vergroten van en wachtlijsten te verminderen voor beschermd wonen. Het beschikbaar komen van voldoende woonruimten voor deze groep is daarbij wel een randvoorwaarde. Het opleveren van voldoende woningen heeft vertraging opgelopen met de consequentie dat de beleidsdoelstelling 2018 voor het bereik van aantal intensive ambulante trajecten wordt bijgesteld. Deze middelen worden daarmee ingezet voor Samen DOEN.

Het collegebesluit leidt tot een begrotingswijziging van € 2,4 miljoen over de programma's heen (van programma onderdeel 6.3 Maatschappelijke Opvang naar 5.2 Kwetsbare Huishoudens) en raakt daarmee de bevoegdheid van de Raad. De voorgestelde wijziging zal middels de vaststelling van de begroting 2018 aan de Raad worden voorgelegd.

#### **Ad 4. Rapporten 'Verbinden met focus' van het bureau radar en 'SOHOS/020' van het Instituut voor Publieke Waarden (IPW).**

##### *Verbinden met focus*

Het rapport "Verbinden met focus" onderschrijft dat Samen DOEN meerwaarde heeft met name voor Amsterdammers en Amsterdamse gezinnen met geringe zelfredzaamheid en dat Samen DOEN in aangepaste vorm doorontwikkeld dient te worden, in samenhang met de steeds steviger verbinding met de wijkzorgnetwerken en de Ouder- en Kindteams.

Geadviseerd wordt Samen DOEN door te ontwikkelen: 'Verbinden met focus'.

Verbinden door :

- met de Ouder- en Kindteams, Wijkzorg en activeringsteams een stevige relatie te ontwikkelen zodat lacunes in het aanbod kunnen verdwijnen en de doorzettingsmacht kan worden versterkt;
- vanuit opdrachtgeverschap meer integraal te gaan werken vanuit de gemeente;
- met netwerkpartners meer gezamenlijk de regie in te vullen en hierbij meer

---

gebruik te maken van co-creatie.

Het B&W besluit over de Doorontwikkeling Samen DOEN is in lijn met het radaradvies.

*SOHOS|020 rapportage “ Voorbij het voorstelbare”*

SOHOS|020 heeft verschillende systeemknelpunten in Amsterdam zichtbaar gemaakt. Systeemknelpunten kunnen per definitie niet door burgers opgelost worden – de sleutel tot de oplossing zit in het bureaucratisch systeem zelf. Soms gaat het om uitsluitende voorwaarden, soms om gebrek aan benodigde snelheid. Maar altijd vraagt maatwerk in deze situaties om een uitzondering of een alternatief op de reguliere aanpak. De uitzondering kan zijn: afwijken de standaardroutine om mensen met schulden hun schuldenoverzicht zelf op orde te laten maken. Of vragen om een gelegitimeerd beroep op een hardheidsclausule. En ten slotte kan er ook simpelweg een gebrek aan een toegankelijke en legale voorziening zijn voor een groep burgers. In zo'n geval is een business case doorgaans een goed startpunt. Wanneer het knelpunt extern ligt - zoals bij de Belastingdienst of bij nationale wetgeving - kan de gemeente Amsterdam compenseren en het knelpunt (bestuurlijk) agenderen.

Om multiproblematiek effectief aan te pakken is het nodig dat de gemeente doorbraken faciliteert op de gebieden wonen, inkomen en schulden. De maatschappelijke partners die Samen DOEN vanaf 2019 gaan uitvoeren moeten er vanuit kunnen gaan dat de gemeente zorgt dat waar nodig besluiten over bijvoorbeeld het verlenen van voorrang rond woonruimte en het toekennen van bijzondere bijstand (sneller) worden genomen en recht doen aan de soms zeer weerbarstige situaties waarin Amsterdammers terecht komen. De uitkomsten van SOHOS|020 worden meegenomen in de doorontwikkeling van het sociaal domein. Er wordt beleid voorbereid om dit op voorgaande punten (woonruimte, inkomen en schulden) mogelijk te maken.

---

**Reden bespreking**

Deze voordracht is ter bespreking geagendeerd vanwege het de multidisciplinaire karakter van Samen DOEN en de aangekondigde wijzigingen van de begroting 2018.

---

**Uitkomsten extern advies**

n.v.t.

---

**Geheimhouding**

n.v.t.

---

**Uitgenodigde andere raadscommissies**

De raadscommissie Zorg & Sport en raadscommissie Werk & Economie worden uitgenodigd bij de bespreking van dit agendapunt.

---

**Stukken**

---

2. Rapportage Verbinden met focus Samen DOEN - maart 2017

Ter inzage gelegd

n.v.t.

---

**Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)**

Karin Boudewijns, k.boudewijns@amsterdam.nl, mobiel 06 22 13 69 37

---